

- Barátokról beszél, akikkel együtt gondolkodik. Ezek közt ott van Bíró Zoltán, Giday Erzsébet. Kiket látna még szívesen?

Amiket
mondtam,
vállalom

– A parlamentben kik az esélyesek arra, hogy részt vehetnek egy centrum szervezésében? A független képviselőkre gondol?

– Nem csak rájuk. Minden pártban ott vannak azok, a párt politikájával, eredménytelenségével elégedetlen tisztességes és az országért felelősséget érző politikai személyiségek, akik elfogadják a mi felismeréseinket, vagy hozzájuk hasonló következtetésekre jutnak, s hajlandók lennének szövetséget kötni. Akár egy új parlamenti frakció kialakulásában is közreműködni.

– Van-e már neve a „gyereknek”?

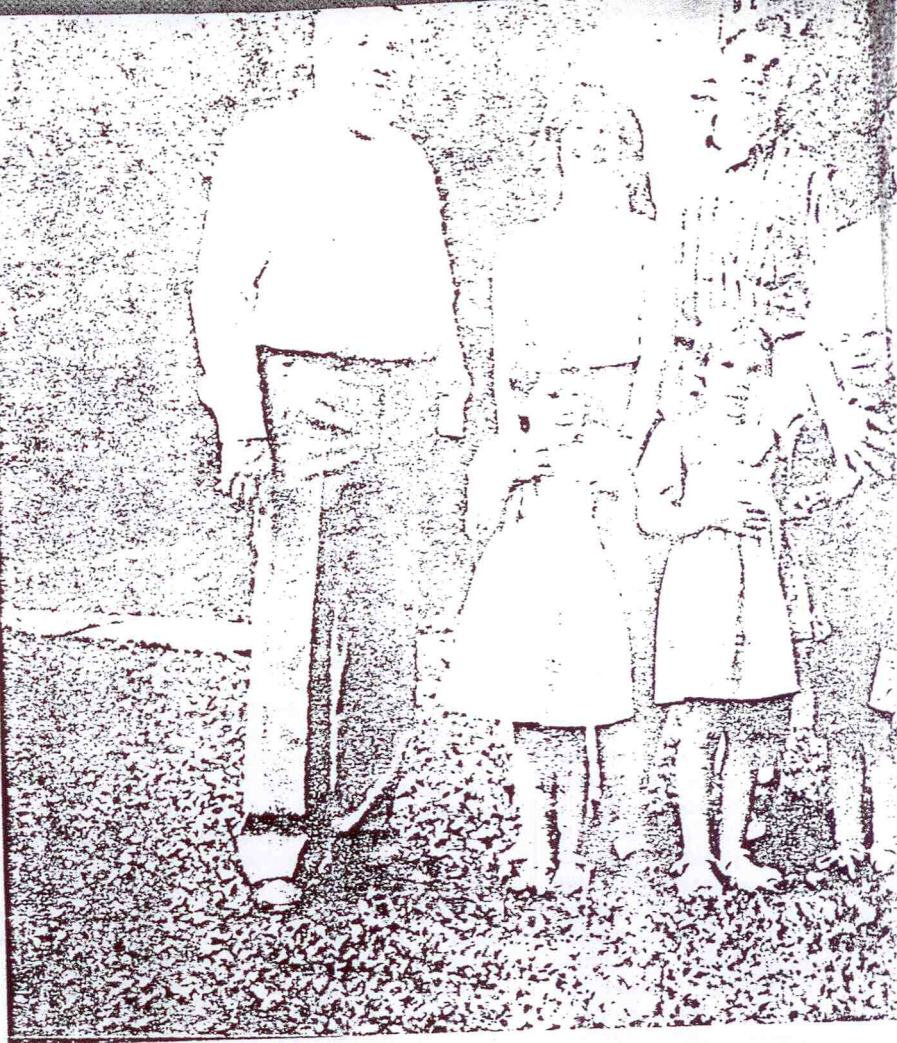
– Nincs. Persze mire a mozgalom nyilvánosság elé lép, addigra ebben is döntünk kell. Nem lesz ez párt,

de nem is valami alaktalan és szétfolyó massa, mint ahogy némelyek szeretnék volna föltételezni. Nagy a politikai névtelenség száma ebben az országban, akik a jelenlegi kínálatból nem óhajtottak választani. A döntéstől való távolmaradás legalább akkora elhatározó-képességet igényel, mint elmenni szavazni. Ezen fordítani kell, ha azt akarjuk, hogy politikailag is működőképes és demokratikus Magyarország legyen.

- Sokan szeretnék, ha ön végleg eltűnne. Voltak, akik még a Lakitelken készült fotókról is kiretusálták az ön fejét. Az ott és a kerekasztaltárgyalások során készült jegyzőkönyvekre sokszor hivatkoznak, de tartalmuk ma még a széles tömegek számára nem hozzáférhető.

– Birtokomban van az eredeti lakiteleki jegyzőkönyv és a háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások jegyzőkönyve is. A lakiteleki jegyzőkönyv teljes szövege hamarosan megjelenik, a Társadalmi Szemle már közölt belőle részleteket. Nekem is furcsa volt, hogy miért tartották ilyen hosszú ideig vissza ezeket a dokumentumokat. A politikai egyeztető tárgyalások jegyzőkönyve visszatartásának oka egészen nyilvánvaló: amiket mondtam, azt ma is vállalom, ha tévedtem, azt ma is beismerhetem. Restell-nivalóm nincs. Azokból a jegyzőkönyvekből az derül majd ki, hogy én minden pontját, az utolsó betűig, teljesítettem. Megharcoltam a letűnő parlamenttel a sarkalatos törvények elfogadásáért, melyek kellettnek a szabad választásokhoz.

De ezután minden megállapodást félredobtak, ez tartja vissza a résztvevőket, hogy nyilvánosság elé tárják a

jegyzőkönyveket. Lakitelekről még annyit, hogy egy politikai versenyben a politikusra időnként rájár a rúd.

Várják a
szavamat

Az ellenfelek és versenytársak néha szeretnének elbánni riválisukkal. Én ezeket a módszereket sosem voltam képes átvenni. Eztán sem szándékozem, de megnyugtathat: ha őket zavarom is, a társadalmat nem. Azt fedeztem fel, ismét igényt tartanak rám, várják a szavamát. Megazután mítoszokat is kell teremteni. Lakitelket szeretnék szeplőtelen fogantatásként feltüntetni, de nem ez történt. Nem az Úr angyala hozta a jó hírt, hanem Pozsgay is ott volt.

– Lakitelek az ön számára nem volt veszélytelen vállalkozás. Egész politikai pályafutását is ez jellemzi: tesz valamit, s a hatalom arra kényszeríti, hogy aztán „megkurtsa vitorláit”. De volt példa arra is, hogy ezt önként mérte magára.

– Mindig benne volt az én elhatározásom is. Amikor sú-

lyos kockázatokat vállaltam, számoltam a következményekkel is. Lakitelek után Kádár személyesen irányította az ellenem folyó vizsgálatot, az 56-ról szóló bejelentésem után szintén megkaptam, ami az ilyesmiért jár, s itt kétségtelenül a hatalmon lévők „kurtították meg a vitorláimat”. Múlt év őszén ez másként történt. Amikor egy váratlan, de számomra nem előkészület nélküli döntéssel kiléptem a Szocialista Pártból, és lemondtam addigi politikai funkcióimról is. Nekem nem a szocialistákkal volt bajom, hanem a kialakult pártrendszerrel. Az egészet akartam áttekinteni, de ehhez függetlenségre volt szükségem. Ezzel egy dolgot ismerek be: csak egy időre váltam függetlenné, hosszabb távon egy politikai támasz nélküli szervezet, mozgalom nélkül nem képzelheti el jövőjét.

– Meddig bírta mozgalom nélkül?

– Már akkor ott volt gondolataiban, amikor a független képviselők csoportjához csatlakoztam. Ennek immár fél éve, de a függetlenség már nem fog újabb fél évig